

Є. І. ВОЙНОВА,
кандидат економічних наук, доцент кафедри світового
господарства і міжнародних економічних відносин,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Методика визначення спеціалізації України на міжнародному ринку

В статті надано методичку аналізу статистичних показників та на її базі розроблено експортно-імпорту товарну спеціалізацію України на світовому ринку та географію світового товарообігу України.

Ключові слова: статистика світової торгівлі, методика аналізу статистичних показників, експортно-імпорту товарна спеціалізація України, географія світового товарообігу України.

Постановка проблеми. Питання аналізу статистичних показників постає перед кожним дослідником будь-якої наукової проблеми. Ця проблема набуває особливої актуальності при оцінюванні тенденцій світового господарства, оскільки в світі існує більше 200 держав та державних угруповань, і достовірний аналіз їх внеску у світове господарство потребує врахування всіх відповідних показників. Саме тому важливе значення має використання такої методики відображення показників, яка б допомагала точно визначати світові тенденції, будувати прогнози або виділяти групи країн зі спільними тенденціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Статистичному аналізу економічних показників присвячено багато досліджень вітчизняних науковців, серед яких варто відзначити роботи Н. Валєєва, В. Долгіх, Н. Лобової, Т. Малютіної, Р. Моторина, Н. Нікітіної, І. Пукальського, А. Солопаха, Е. Чекотовського та інших, які пропонують певні варіанти оцінки економічних статистичних показників. Проте, на нашу думку, через складність та масштабність використання статистичних показників усіх країн світу дослідники світових тенденцій розвитку економічних процесів не будують світові моделі, які б ґрунтувались на статистиці всіх країн.

Для побудови запропонованої методики використаємо наші попередні досягнення [1; 2].

Метою дослідження є розроблення простої методики оброблення статистичних показників, яка б дозволила оцінювати економічні тенденції на рівні всіх країн світу. Таку методичку пропонується побудувати на базі показників, що відображають експортно-імпорту товарну спеціалізацію України та географію світового товарообігу України.

Виклад основного матеріалу. Для побудови зазначеної методики необхідно визначити такі попередні завдання:

- окреслити проблему і задачі дослідження (у нашому випадку нам необхідно оцінити, яке місце посідає Україна на світовому товарному ринку);
- обрати статистичні показники, які б дозволили вирішити означені задачі (у нашому випадку це показники експорту та імпорту України з усіма країнами світу та за всіма товарними групами за останній доступний рік);
- знайти достовірні джерела статистичної інформації та, відповідно, виділити необхідні дані для подальшого опрацювання (у нашому випадку такими джерелами є бази даних ВТО [3] та ООН [4]).

Наступним завданням є визначення місця України у світовій торгівлі. Для цього скористаємося показниками бази даних ВТО [3]. Визначасмо частку України у світових обсягах експорту та імпорту товарів у 2014 році.

У 2014 році обсяг експорту товарів з України становив 54,199 млрд дол.¹, а імпорту – 54,33 млрд дол., що, відповідно, складає 0,29% світового обсягу.

¹ Тут і нижче – долари США.

Щоб оцінити ці дані, необхідно проаналізувати відповідні показники за всіма країнами. У нас є дані щодо обсягів експорту та імпорту товарів у млн дол. для 201 країни. Визначаємо частку кожної країни у світовому обсязі. Для визначення критеріїв групування країн сортуємо частки країн окремо для експорту та окремо для імпорту.

В 2014 році найбільша частка експорту у світовому обсязі припадала на Китай (12,32%), а імпорту – на США (12,64%).

Обираємо експортно-імпортний критерій групування країн: більше 5% (Ex1 / Im1), від 1 до 5% (Ex2 / Im2), від 0,1 до 1% (Ex3 / Im3), від 0,01 до 0,1% (Ex4 / Im4), від 0,001 до 0,01% (Ex5 / Im5), від 0,0001 до 0,001% (Ex6 / Im6), менше 0,0001% (Ex7 / Im7), та будуюмо на його основі матрицю місця країн у світовій торгівлі (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця місця країн у світовій торгівлі за експортно-імпортним критерієм

	Ex1	Ex2	Ex3	Ex4	Ex5	Ex6	Ex7
Im1	Ex1 Im1	Ex2 Im1	Ex3 Im1	Ex4 Im1	Ex5 Im1	Ex6 Im1	Ex7 Im1
Im2	Ex1 Im2	Ex2 Im2	Ex3 Im2	Ex4 Im2	Ex5 Im2	Ex6 Im2	Ex7 Im2
Im3	Ex1 Im3	Ex2 Im3	Ex3 Im3	Ex4 Im3	Ex5 Im3	Ex6 Im3	Ex7 Im3
Im4	Ex1 Im4	Ex2 Im4	Ex3 Im4	Ex4 Im4	Ex5 Im4	Ex6 Im4	Ex7 Im4
Im5	Ex1 Im5	Ex2 Im5	Ex3 Im5	Ex4 Im5	Ex5 Im5	Ex6 Im5	Ex7 Im5
Im6	Ex1 Im6	Ex2 Im6	Ex3 Im6	Ex4 Im6	Ex5 Im6	Ex6 Im6	Ex7 Im6
Im7	Ex1 Im7	Ex2 Im7	Ex3 Im7	Ex4 Im7	Ex5 Im7	Ex6 Im7	Ex7 Im7

Джерело: складено автором на базі аналізу показників [3]

Заповнюємо табл. 1 виходячи з показників країн:

- клітинка Ex1 Im1: Китай, Німеччина, США;
- клітинка Ex2 Im2: Австралія, Бельгія, Бразилія, Великобританія, Індія, Іспанія, Італія, Канада, Малайзія, Мексика, Нідерланди, ОАЕ, Південна Корея, Польща, Росія, Сінгапур, Таїланд, Франція, Швейцарія, Японія;
- клітинка Ex2 Im3: Саудівська Аравія;
- клітинка Ex3 Im2: Туреччина;
- клітинка Ex3 Im3: Австрія, Алжир, Ангола, Аргентина, Бангладеш, Білорусія, Болгарія, Венесуела, В'єтнам, Данія, Еквадор, Єгипет, Колумбія, Греція, Угорщина, Індонезія, Іран, Ірак, Ірландія, Ізраїль, Казахстан, Катар, Кувейт, Литва, Люксембург, Марокко, Нігерія, Нова Зеландія, Норвегія, Оман, Пакистан, ПАР, Перу, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Україна, Філіппіни, Фінляндія, Чехія, Чилі, Швеція;
- клітинка Ex3 Im4: Азербайджан, Бахрейн, Лівія;
- клітинка Ex4 Im3: Йорданія, Ліван, Панама, Сербія, Туніс, Хорватія, Шрі-Ланка;
- клітинка Ex4 Im4: Албанія, Бенін, Берег Слонової Кістки, Болівія, Боснія і Герцеговина, Ботсвана, Бруней, Буркіна-Фасо, Габон, Грузія, Гана, Гватемала, Гондурас, Демократична Республіка Конго, Домініканська Республіка, Екваторіальна Гвінея, Естонія, Ефіопія, Ємен, Замбія, Зімбабве, Ісландія, Камбоджа, Камерун, Конго, Кенія, Коста-Ріка, Куба, КНДР, Лаос, Латвія, Мавританія, Маврикій, Мадагаскар, Македонія, Малі, Мальта, Мозамбік, Молдова, Монголія, М'янма, Намібія, Нікарагуа, Папуа-Нова Гвінея, Парагвай, Сальвадор, Сенегал, Сирія, Судан, Суринам, Танзанія, Тринідад і Тобаго, Туркменістан, Уганда, Узбекистан, Уругвай, Чад;
- клітинка Ex5 Im4: Афганістан, Багамські острови, Вірменія, Гаїті, Гвінея, Кіпр, Киргизія, Лесото, Малаві, Мальдіви, Непал, Нігер, Нова Каледонія, Таджикистан, Того, Фіджі, Чорногорія, Ямайка;
- клітинка Ex4 Im5: Свазіленд;
- клітинка Ex5 Im5: Американське Самоа, Аруба, Барбадос, Беліз, Бутан, Гайана, Гренландія, Еритрея, Кюрасао, Ліберія, Сейшельські острови, Соломонові Острови, Сьєрра-Леоне, Фарерські острови;
- клітинка Ex6 Im5: Антигуа і Барбуда, Бурунді, Вануату, Гамбія, Гвінея-Бісау, Гренада, Джибуті, Домініка, Кабо-Верде, Коморські острови, Мікронезія,

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

- Самоа, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Сен-Мартен, Східний Тимор, Тонга, Французька Полінезія, ЦАР;
- клітинка Ex7 Im5: Бермуди;
- клітинка Ex5 Im7: Руанда;
- клітинка Ex6 Im6: Маршалові острови, острови Кука;
- клітинка Ex7 Im7: Ніуе, Тувалу;
- клітинка Ex6 Im7: Гуам;
- клітинка Ex7 Im6: Кірибаті, Монтсеррат, Палау, Північні Маріанські острови, Сан-Томе і Принсіпі, Сент-П'єр і Мікелон.

Країни в матриці розподілились таким чином, що обсяги експорту та імпорту є майже однаковими, відхилення на одну групу спостерігається для декількох країн (табл. 2).

Таблиця 2

Матриця груп країн у 2014 році за експортно-імпортним критерієм

	Ex1	Ex2	Ex3	Ex4	Ex5	Ex6	Ex7
Im1	Ex1 Im1						
Im2		Ex2 Im2	Ex3 Im2				
Im3		Ex2 Im3	Ex3 Im3	Ex4 Im3			
Im4			Ex3 Im4	Ex4 Im4	Ex5 Im4		
Im5				Ex4 Im5	Ex5 Im5	Ex6 Im5	Ex7 Im5
Im6						Ex6 Im6	Ex7 Im6
Im7					Ex5 Im7	Ex6 Im7	Ex7 Im7

Джерело: складено автором на базі аналізу показників [3].

Україна за показниками участі у світовій торгівлі знаходиться в клітинці Ex3 Im3, що свідчить про її доволі значиме місце на світовій торговій арені. Якщо розглянути рейтинг з наявних показників [3] за часткою країн у світовій торгівлі, то в 2014 році за експортом Україна знаходилась на 56 місці, а за імпортом – на 51.

Тепер визначимо основних торгових партнерів України за тим самим принципом, скориставшись статистичною базою ООН [4].

Україна в 2014 році експортувала свою продукцію до 188 країн, а імпортувала – із 194 країн.

Розподілимо торгових партнерів України у таку саму матрицю за тим самим критерієм розподілу (додамо лише критерії Ex8 та Im8 з відсутніми торговельними відносинами), як у табл. 1, і отримаємо торговельну географію України:

- клітинка Ex1 Im1: Росія;
- клітинка Ex1 Im2: Туреччина;
- клітинка Ex1 Im3: Єгипет;
- клітинка Ex2 Im1: Білорусь, Китай, Німеччина, Польща;
- клітинка Ex2 Im2: Великобританія, Індія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Румунія, США, Угорщина, Чехія;
- клітинка Ex2 Im3: Болгарія, Ізраїль, Казахстан, Молдова, Саудівська Аравія, Словаччина;
- клітинка Ex2 Im4: Азербайджан, Ірак, Іран;
- клітинка Ex3 Im2: Австрія, Бельгія, Литва, Франція, Японія;
- клітинка Ex3 Im3: Бангладеш, Бразилія, В'єтнам, Греція, Грузія, Данія, Естонія, Індонезія, Ірландія, Канада, Латвія, Малайзія, Мексика, ОАЕ, Пакистан, ПАР, Південна Корея, Португалія, Сербія, Таїланд, Узбекистан, Фінляндія, Швейцарія, Швеція;
- клітинка Ex3 Im4: Алжир, Вірменія, Йорданія, Кенія, Кіпр, Марокко, Нігерія, Сирія, Сінгапур, Туніс, Туркменістан, Філіппіни;
- клітинка Ex3 Im5: Британські Віргінські острови, Ефіопія, Киргизстан, Куба, Ліван;
- клітинка Ex3 Im6: Ємен, Лівія, Сенегал, Судан;
- клітинка Ex3 Im8: Джибуті;
- клітинка Ex4 Im2: Норвегія;
- клітинка Ex4 Im3: Аргентина, Австралія, Берг Слонової Кістки, Еквадор, Гана, Гвінея, Словенія;

- клітинка Ex4 Im4: Боснія і Герцеговина, Катар, Колумбія, Люксембург, Мавританія, Македонія, Мозамбік, Оман, Перу, Танзанія, Уганда, Хорватія, Чилі;
- клітинка Ex4 Im5: Албанія, Афганістан, Гондурас, Домініканська Республіка, Камерун, Кувейт, Маврикій, Монголія, М'янма, Панама, Таджикистан, Уругвай;
- клітинка Ex4 Im6: КНДР, Палестина;
- клітинка Ex4 Im7: Бенін, Малі, Того, Чад;
- клітинка Ex4 Im8: Екваторіальна Гвінея;
- клітинка Ex5 Im3: Гватемала;
- клітинка Ex5 Im4: Гайана, Зімбабве, Камбоджа, Коста-Ріка, Мальта, Нова Зеландія, Шрі-Ланка;
- клітинка Ex5 Im5: Болівія, Габон, Ліберія, Сан-Марино, Чорногорія;
- клітинка Ex5 Im6: Сьєра Леоне;
- клітинка Ex5 Im7: Ангола, Бахрейн, Буркіна-Фасо, Гібралтар, Демократична Республіка Конго, Конго, Маршалові острови, Непал, Нігер, Південний Судан, Сомалі;
- клітинка Ex5 Im8: Аруба, Гамбія;
- клітинка Ex6 Im4: Беліз, Ісландія, Малаві;
- клітинка Ex6 Im5: Замбія, Лаос, Мадагаскар;
- клітинка Ex6 Im6: Венесуела, Намібія, Нікарагуа, Парагвай, Тринідад і Тобаго;
- клітинка Ex6 Im7: Багамські острови, Ботсвана, Бурунді, Еритрея, Руанда, Сейшельські острови, Суринам, ЦАР;
- клітинка Ex6 Im8: Гвінея-Бісу;
- клітинка Ex7 Im4: Фарерські острови;
- клітинка Ex7 Im5: Свазіленд;
- клітинка Ex7 Im6: Коморські острови, Папуа Нова Гвінея, Сальвадор;
- клітинка Ex7 Im7: Андорра, Антигуа і Барбуда, Барбадос, Гаїті, Домініка, Кюрасао, Мальдіви, Острови Кука, Сен-Мартен, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Фіджі, Ямайка;
- клітинка Ex7 Im8: Бонайре, Вануату, Кабо-Верде, Кайманові острови, Нова Каледонія, Палау, Самоа;
- клітинка Ex8 Im5: Гренландія, Фолклендські острови;
- клітинка Ex8 Im6: Бутан, Лесото;
- клітинка Ex8 Im7: Американське Самоа, Бермудські острови, Британська територія в Індійському океані, Бруней, Західна Сахара, Острів Святої Єлени, Північні Маріанські острови, Сент-Люсія, Соломонові острови, Східний Тимор, Токелау, Тонга, Тувалу, Французька Полінезія.

Як бачимо, торговельний баланс України з різними державами значно варіюється за групами, відповідно матриця торговельних взаємовідносин України буде мати вигляд як в табл. 3. Так, торгівля з країнами, які знаходяться в клітинках Ex1 Im1, Ex2 Im2, Ex3 Im3, Ex4 Im4, Ex5 Im5, Ex6 Im6, Ex7 Im7, є врівноваженою (70 країн), а чим більше відхилення від цих клітинок, тим більше одностороннє переважання України у бік експорту/імпорту над її торговим партнером (136 країн).

Таблиця 3

**Матриця груп торговельних партнерів України у 2014 році
за експортно-імпортним критерієм**

	Ex1	Ex2	Ex3	Ex4	Ex5	Ex6	Ex7	Ex8
Im1	Ex1 Im1	Ex2 Im1						
Im2	Ex1 Im2	Ex2 Im2	Ex3 Im2	Ex4 Im2				
Im3	Ex1 Im3	Ex2 Im3	Ex3 Im3	Ex4 Im3	Ex5 Im3			
Im4		Ex2 Im4	Ex3 Im4	Ex4 Im4	Ex5 Im4	Ex6 Im4	Ex7 Im4	
Im5			Ex3 Im5	Ex4 Im5	Ex5 Im5	Ex6 Im5	Ex7 Im5	Ex8 Im5
Im6			Ex3 Im6	Ex4 Im6	Ex5 Im6	Ex6 Im6	Ex7 Im6	Ex8 Im6
Im7				Ex4 Im7	Ex5 Im7	Ex6 Im7	Ex7 Im7	Ex8 Im7
Im8			Ex3 Im8	Ex4 Im8	Ex5 Im8	Ex6 Im8	Ex7 Im8	

Джерело: складено автором на базі аналізу показників [4]

База даних ООН [4] дозволяє зробити вибірку країн також за групами товарів. Для вирішення нашої задачі використаємо Гармонізовану систему класифікації товарів 1996 року (ГС-96) і розділи товарів від 1 до 99. Скористаємося тим самим методичним принципом, тільки оберемо інший критерій розподілу товарів за часткою товару в загальному експорті/імпорті України, а саме: більше 20% (Ex1 / Ім1), від 3 до 20% (Ex2 / Ім2), від 1 до 3% (Ex3 / Ім3), від 0,5 до 1% (Ex4 / Ім4), від 0,1 до 0,5% (Ex5 / Ім5), від 0,005 до 0,1% (Ex6 / Ім6), менше 0,005% (Ex7 / Ім7).

Розподіл груп товарів зображено у табл. 4.

Таблиця 4

Матриця торгівлі за групами товарів згідно з ГС-96 України в 2014 році за експортно-імпортним критерієм²

	Ex1	Ex2	Ex3	Ex4	Ex5	Ex6	Ex7
Ім1		27					
Ім2		84, 85		30, 39, 87			
Ім3	72	26, 73	31, 48	8, 29, 33, 38, 40, 90	3		
Ім4		10, 12, 15	4, 23, 25, 28, 44, 86	2, 7, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 32, 34, 35, 41, 42, 49, 56, 61, 62, 63, 64, 68, 69, 70, 71, 74, 76, 81, 83, 88, 94, 95, 99	7, 9, 51, 55, 57, 59, 60, 75, 79, 82, 96	52, 54, 58	6, 13, 37, 47
Ім5				11, 43, 89	5, 36, 78	66	45, 53, 65, 67, 80, 91, 92, 97
Ім6							46
Ім7				14			50

Джерело: складено автором на базі аналізу показників [4]

З табл. 4 видно, що рівноважних товарних груп в Україні найбільша кількість (41 позиція) з більшою частиною тих, частка яких у загальній зовнішній торгівлі України коливається від 0,5 до 1%. На особливу увагу заслуговують ті товарні групи, які забезпечують позитивний торговий баланс і знаходяться в клітинках нижче рівноважних (16 позицій), інші товарні групи формують негативне торгове сальдо

² 1. Скорочені назви груп ГС-96: 01. живі тварини; 02. м'ясо; 03. риба; 04. молочна продукція; пташині яйця; натуральний мед; 05. інші продукти тваринного походження; 06. рослини; 07. овочі; 08. фрукти та горіхи; 09. кава, чай, мате та прянощі; 10. зернові; 11. крупи; 12. насіння, плоди та зерна; 13. природний лак; 14. рослинні матеріали для плетіння; 15. жири і масла; 16. готові продукти з м'яса, риби; 17. кондитерські вироби; 18. какао; 19. вироби з борошна; 20. продукти переробки овочів, фруктів, горіхів; 21. різні харчові продукти; 22. напої; 23. відходи харчової промисловості; 24. тютюн; 25. каміння; 26. руди, шлак і зола; 27. нафта; 28. продукти неорганічної хімії; 29. органічні хімічні сполуки; 30. фармацевтична продукція; 31. добрива; 32. екстракти фарбувальні; 33. ефірні олії; 34. мийні засоби; 35. білкові речовини; 36. вибухові речовини; 37. фото- і кінотовари; 38. інші хімічні продукти; 39. пластмаси; 40. гума; 41. шкіра; 42. вироби зі шкіри; 43. хутро; 44. деревина; 45. пробка; 46. плетені вироби; 47. маса з волокнистих целюлозних матеріалів; 48. папір; 49. вироби поліграфічної промисловості; 50. шовк; 51. тканина; 52. бавовна; 53. інші рослинні текстильні волокна; 54. хімічні нитки; 55. хімічні волокна; 56. неткані матеріали; 57. текстильні покриття для підлоги; 58. спеціальні тканини; 59. текстильні вироби для промислового використання; 60. трикотаж; 61. трикотажні предмети одягу; 62. інші предмети; 63. інші готові текстильні вироби; 64. взуття; 65. головні убори; 66. парасольки; 67. пух; 68. вироби з каменю; 69. керамічні вироби; 70. скло; 71. біжутерія; 72. сталь; 73. вироби з чорних металів; 74. мідь; 75. нікель; 76. алюміній; 78. свинець; 79. цинк; 80. олово; 81. інші недорогочінні метали; 82. кухонні інструменти; 83. інші вироби з недорогочінних металів; 84. механічні пристрої; 85. електричні машини; 86. локомотиви; 87. засоби наземного транспорту; 88. літаки; 89. судна; 90. інструменти; 91. годинники; 92. музичні інструменти; 93. зброя; 94. меблі; 95. іграшки; 96. різні промислові товари; 97. твори мистецтва; 99. інші товари.

України (39 позицій). За часткою експорту можна також визначити ті групи товарів, які є більш/менш конкурентоспроможними на світовому ринку.

Висновки. Запропонована методика оброблення даних та її апробація на даних щодо експортно-імпортних торговельних операцій України показала можливість економічного обґрунтування великої кількості показників (в нашому випадку було близько 400 показників для торговельних партнерів України і 12258 показників експорту/імпорту для кожного торговельного партнера України в межах кожної групи товарів). Водночас за допомогою такого методу можна розробляти будь-які класифікації, які ґрунтуватимуться на кількісних характеристиках, що має особливу актуальність для класифікацій в сфері світового господарства.

Список використаних джерел

1. Войнова Є. І. Сервісна класифікація країн світу / Є. І. Войнова // Вісник ВІЕМ. – 2015. – Вип. 13. – С. 73–79.
2. Войнова Є. І. Методика групування країн світу при аналізі світового руху іноземного капіталу / Є. І. Войнова // Економіка: проблеми теорії та практики. – Випуск 236 : В 5 т. – Т. IV. – 2008. – С. 935–946.
3. World Trade Organisation. Statistics database. – WTO, 2016 [Electronic resource]. – Access mode : <http://stat.wto.org/StatisticalProgram/WSDBViewData.aspx?Language=E>
4. United Nations Commodity Trade Statistics Database. – UN, 2016 [Electronic resource]. – Access mode : <http://comtrade.un.org/db/dqBasicQueryResults.aspx?px=H3&cc=TOTAL&r=804&y=2014>

Е. І. ВОЙНОВА,

кандидат економічних наук, доцент кафедри мирового господарства и международных экономических отношений, Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова

Методика определения специализации Украины на международном рынке

В статье приведена методика анализа статистических показателей и на ее базе разработана экспортно-импортная товарная специализация Украины на мировом рынке и география мирового товарооборота Украины.

Ключевые слова: статистика мировой торговли, методика анализа статистических показателей, экспортно-импортная товарная специализация Украины, география мирового товарооборота Украины.

E. I. VOYNOVA,

PhD (Economics), Associate Professor, Department of World Economy and International Economic Relations, Odessa Mechnikov National University

Method to Determine Specialization of Ukraine at the International Market

The problem of statistical data processing, which is commonplace in analysis of statistical indicators, is even more important in assessing global tendencies, given more than two hundred states and state groups with a lot of indicators, and for analysis to be reliable all the indicators need to be covered.

The aim of the study is to construct a simple method for processing the statistical data, to allow for assessment of economic trends at country level in the global context. The method is constructed on the basis of data on the Ukrainian exports and imports of goods and the geography of Ukraine's global trade.

The proposed method has the following algorithm. First, specialization of Ukraine is determined through calculating the share of each country (201 countries), and Ukraine in particular, in global exports and imports of goods in 2014. Second, criteria for grouping the

countries by share in world exports / imports are fixed: more than 5% (Ex1 / Im1), from 1 to 5% (Ex2 / Im2), from 0.1 to 1% (Ex3 / Im3), 0.01 to 0.1% (Ex4 / Im4), 0.001 to 0.01% (Ex5 / Im5), from 0.0001 to 0.001% (Ex6 / Im6), less than 0.0001% (Ex7 / Im7). Third, 7x7 matrix (by number of criteria) is filled with measures derived for the countries. The same principle is applied to derive the measures for each trade partner of Ukraine and the whole range of goods traded globally by Ukraine.

The proposed method and testing its performance by data on the Ukrainian exports-imports has shown its capacity for analysis of a large set of economic indicators, which allows for providing qualitative characteristics of the full sample of indicators and ensuring the reliability of the analysis.

Key words: *world trade statistics, method for analysis of statistical indicators, specialization of Ukraine in exports and imports of goods, geography of Ukrainian international trade.*